

Gluteenittoman kauran siemenkyselyn yhteenveto

Kysely toteutettiin syksyllä 2017 lähettämällä viisi kysymystä sisältänyt sähköpostiviesti viidelle keskeiselle siemenliikkeelle. Vastaukset saatiin kaikilta toimijoilta eli Lantmännen Agrolta, Peltosiemen Oy:ltä, Tilasiemen Oy:ltä, Raisio Agrolta ja Hankkijalta, josta teille suuri kiitos.

Yhteenveto on laadittu siten, että kunkin kysymyksen alle on koottu saamamme vastaukset sellaisenaan ja näiden alapuolella vastauksista tekemämme tärkeimmät päätelmät.

1. Näettekö joidenkin siementuottajien ja pakkaamoiden erikoistumisen pelkästään gluteenittomien kasvien / kauran kunnostukseen mahdollisena / tarpeellisena? Miksi / Miksi ei ?

En näe tätä kovin mahdollisena vaihtoehtona. Mielestäni ongelma ei ole siemenpakkaamossa, jossa paikat puhdistetaan hyvin erien välissä. Isoin ongelma on siementuotantotiloilta tulevien raakasiemenerien puhtaus, johon vaikuttavat monet asiat – osaltaan myös siementuotannossa käytetyn kantasiemenen laatu.”

Voisi olla mahdollista, tarpeellisuuteen en osaa ottaa kantaa. Voisi sopia pienehkölle pakkaajalle

Siementuottaja voisi tehdä näin, jos niin saadaan vieraista vapaata siementä. Pakkaamalla pystytään pitämään puhtaus loppuun asti ja yleensä jopa parantamaan sitä. Gluteenittoman tarpeen vuoksi ei kannata rajata ansaintamahdollisuuksia pakkaamoilla pois

En näe tätä tarpeellisena. Kun siementä myydään puhdas kauran tuottajille, pitää heille antaa mahdollisimman puhdasta siementä. Tämän pystyy hoitamaan ainakin niin, että kun raaka-ainetta otetaan vastaan, pidetään puhdas kauraerä erillään muista siemenistä, joissa Evira on todennut vieraita lajeja. Myydään siis pelkästään puhtaita eriä viljelijöille, jotka tuottavat puhdasta kauraa. Tämä on helpompaa, jos puhdas kauran viljelijät ostavat siemenensä hyvissä ajoin, jolloin voidaan varmistaa paremmin heidän saavan puhdas siementä.

Tuotantosopimuksia voidaan kyllä tehdä ja järjestellä, mutta tämä asettaa haasteita tuotantotilalle koska viljelykierrossa olisi käytännössä kaura, herne, öljykasvit ja nurmi? Nykyiset pakkaamot eivät pysty erikoistumaan pelkästään gluteenittomaan mutta alihankinta on aina mahdollista

- ⇒ Ei pidetty tarpeellisena, erikoistuminen pelkästään kauran pakkaamiseen tai gluteenittomiin kasveihin vähentää pakkaamon ansaintamahdollisuutta
- ⇒ Viljalajien sekoittumisen nähtiin tapahtuvan raakaerän tuotannossa
- ⇒ Nähtiin, että pakkaamon tekemä lajittelu parantaa raakaerien puhtautta
- ⇒ Kantasiementen laadunkin nähtiin vaihtelevan puhtauden osalta
- ⇒ Yhdessä vastauksessa nostettiin esille siementuottajan erikoistumis- mahdollisuus pelkkiin gluteenittomiin kasveihin
- ⇒ Erikoistuminen mahdollista alihankintana

1. Onko mielestänne kyseessä tilanne, jossa gluteenittoman kauran tuottajat ja puhtaimmat kauraerät eivät kohtaa? Mitä asialle voisi tehdä?

Tästä juuri usein on kyse. Jos viljelijä vain marssii kauppaan ja tilaa kauransiementä, niin voi saada erää, jossa on 3 kpl tai vaikka lain sallima 7 kpl ohraa / 500 g. Toiseen kysymykseen vastaukset alla.

En osaa ottaa kantaa asiaan. Jos ko. tuottajat eivät saa puhtaita eriä, voi tilanne olla näin. Riippuu tietysti siitä, pitääkö puhtauden olla 100 %:nen. 0 kpl vieraita ei takaa vielä sitä, etteikö vieraita löytyisi kylvetystä kasvustosta

Kohtaaminen on euro kysymys, jos ostajat ovat valmiita maksamaan puhtaista siemenieritä selvän premion, myyjät löytävät ostajat.

Tätä on ilmennyt, että puhdas kauran tuottajille on mennyt sertifioitua siementä, jossa on ollut vieraita lajeja. Yleensäkin siementuottajien pitäisi panostaa enemmän tuottamiensa siementensä puhtauteen. Kevytmuokkaus on lisännyt vieraiden lajien esiintymistä siementuotannossa. Ongelma ei ole kuitenkaan niin suuri, ettei puhdas kauran tuottajille saataisi puhdasta siementä.

Siemenkauraerät ovat pääsääntöisesti puhtaita, olemme myyneet ja toimittaneet melko paljon puhdaskaura tuottajille siemenkauraeriä.

- ⇒ Ongelmaksi nähtiin kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuus
- ⇒ Nähtiin, että tilanne on toimenpitein korjattavissa
- ⇒ Raakaerien puhtaus vaihtelee
- ⇒ Pakkaajat toivovat toimenpiteiden aiheuttamien kustannusten korvausta

2. Pystytäänkö siemenkauraeristä valitsemaan ja varaamaan puhtaimpia gluteenittomaan tuotantoon? Millaisia toimenpiteitä asia vaatisi?

Kyllä. Tämä vaatii siemenen myyjältä vähän lisätyötä valita viljelys, jonka esikasvina on ollut kaura tai muuten hyvä tausta kuten öljykasvit, herne, peruna tms. Sinne puhdas kantasiemenenä. Tarkka viljelystarkastus jne.

Voidaan valita, kts seuraava vastaus

Viitataan edelliseen kohtaan. Preemio kohdalleen niin puhtaista eristä on tarjontaa.

Pystytään. Perustetaan omia nimikkeitä järjestelmiin, jonka saldoille siirretään vain sellaisia eriä, jotka ovat puhtaita.

Pystytään, kuvattu edellä

- ⇒ Puhdaskauran suunniteltuun siementuotantoon puhdas kantasiemen ja kylvetään lohkoille, missä esikasvit eivät aiheuta sekaantumisvaaraa
- ⇒ Viljelystarkastuksessa puhtaaksi todettu kasvusto ja Eviran tutkimustodistuksen mahdollisimman alhainen vieraiden jyvien määrä ovat hyvä osoitus siemenen puhtaudesta
- ⇒ Perustetaan puhdaskauran siemenille järjestelmiin omat nimikkeet tai tuotteet

3. Miten viljelijöiden tulisi toimia näitä eriä saadakseen, esim. varata siemen nykyistä aikaisemmin?

Kyllä. Tilaus sisälle jo syyskuussa ja erityismaininta, että menee gluteenittomaan tuotantoon. Lajipuhkaus ilmeisesti tärkeämpi kuin lajike. Toki viljelijän pitäisi olla valmis myös maksamaan vähän ekstraa tästä erityiskohtelusta.

Gluteenitonta kauraa tuottavien viljelijöiden tulisi tilata sitovasti siemenet heti puintien jälkeen / jo mahdollisesti ennen puinteja. Pakkaamo voisi silloin suunnitella jatkotoimet tämän mukaan

Ennakkovaraus on hyvä idea.

Varata siemenet hyvissä ajoin syksyllä, jolloin ei vielä ole vastaanotettu raaka-eriä. Tällöin siementen myyjät saisivat tiedoin mitä lajikkeita viljelijät ovat ostamassa ja pystyvät niitä varaamaan tuotannostaan.

Mikäli teemme oman tuotteen tähän, ei erikseen varauksia tarvitse tehdä

- ⇒ Sitova tilaus mahdollisimman aikaisin, jo puintien aikaan
- ⇒ Kerrottava siemenen käyttötarkoitus ja lajike, jolloin pakkaaja pystyy varaamaan puhtaimmat erät
- ⇒ Pakkaajalle lisätyöstä korvaus siemenen hinnassa
- ⇒ Mikäli tehdään oma tuote ennakkovarauksia ei tarvita

4. Muita ehdotuksia tai mahdollisia toimenpiteitä

Ei.

Nykyään tiedonkulku on helppoa netin välityksellä. Tilasiemenellä on täysi valmius ilmoittaa nettisivuilla puhtaat erät ja mistä sitä voi ostaa.

Yleisesti siemenalalla pitäisi panostaa siemenerien puhtauteen vieraista viljalajeista. Nytkään ei ole aivan tavatonta, että siemenerä hylätään vieraiden lajien esiintymisen takia.

Mikäli teemme oman tuotteen tähän, ei erikseen varauksia tarvitse tehdä

- ⇒ Pakkaajalla valmius ilmoittaa nettisivuilla puhtaaksi todetut siemenerät
- ⇒ Siementuottajien keskittyttävä raakaerien puhtauden parantamiseen